
Hallitus**AIKA** Tiistai 29.11.2022 klo 09:00 - 10:40**PAIKKA** Sähköinen kokous**ASIAT**

§	Otsikko	Sivu
§ 114	Kokouksen järjestäytyminen	5
§ 115	HSL-tuloskortin hyväksyminen vuodelle 2023	6
§ 116	Lausuntopyyntö MAL2023 -suunnitelman luonnoksesta ja arviointiselostuksen luonnoksesta	8
§ 117	Pikaraitiolinjan 550 ja Kaupunkiraitioliikenteen liikennöintisopimusten solmiminen	12
§ 118	Bussiliikenteen tarjouskilpailun 57/2022 ratkaisu	17
§ 119	Yksinoikeuden myöntäminen tarjouskilpailun 57/2022 voittaneille liikennöitsijöille	20
§ 120	Ratikkaa korvaavan bussiliikenteen kilpailutuksen käynnistäminen	22
§ 121	Ohjelmistokehityksen ja -ylläpidon puitejärjestelyhankinta	24
§ 122	Tapahtuma-alan yrityksille ja organisaatioille suunnatun lipputuotteen kehittäminen	28
§ 123	Liittyminen FIBS (Finnish Business & Society) jäseneksi	29
§ 124	Kuntalain mukaista otto-oikeutta varten toimitetut päätökset	30
§ 125	Tiedoksi merkittävät asiat	31
§ 126	Seuraava kokous	33

Päätöksentekijät	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
	Pajula Matias	Puheenjohtaja, Helsinki	
	Sauri Pekka	Varapuheenjohtaja, Helsinki	
	Brax Saara	Jäsen, Kirkkonummi	
	Halava Heli	Jäsen, Espoo	
	Kauppila Elina	Jäsen, Helsinki	
	Kauppinen Sirpa	Jäsen, Vantaa	
	Korpinen Sini	Jäsen, Helsinki	
	Laiho Mia	Jäsen, Espoo	
	Liukkonen Pasi	Jäsen, Vantaa	
	Månsson Björn	Jäsen, Helsinki	
	Nieminen Pekka	Varajäsen, Vantaa	
	Outinen Maria	Jäsen, Espoo	
	Rokkanen Sakari	Jäsen, Vantaa	
	Rydman Sampsa	Jäsen, Helsinki	
Muut osallistujat	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
	Passi Kauko	Varajäsen, Kerava	
	Salmi Lilli	Varajäsen, Tuusula	
	Aarnio Tarmo	Asiantuntija, Kirkkonummi	Saapui klo 9.07 §:n 115 käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.
	Anttila Tero	Asiantuntija, Vantaa	Poistui §:n 117 käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi 10.25-10.27.
	Grannas Mikael	Asiantuntija, Sipoo	
	Isotalo Olli	Asiantuntija, Espoo	
	Isotupa Juha- Pekka	Asiantuntija, Siuntio	Saapui klo 9.05 §:n 115 käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.
	Lindberg Arto	Asiantuntija, Tuusula	
	Manninen Rikhard	Asiantuntija, Helsinki	
	Masar Christoffer	Asiantuntija, Kauniainen	
	Rontu Kirsi	Asiantuntija, Kerava	
	Nykänen Mika	Toimitusjohtaja, esittelijä	
	Röntynen Antti- Pekka	Vt. tulosalueen johtaja, pöytäkirjanpitäjä	
	Alakuijala Päivi	Tulosalueen johtaja	
	Flink Mari	Tulosalueen johtaja	
	Heikkinen Hannu	Tulosalueen johtaja	
	Puntanen Sini	Tulosalueen johtaja	

Wallin Johanna
Lehto Anu

Tulosalueen johtaja
Hallinnon asiantuntija

ALLEKIRJOITUKSET

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Matias Pajula
puheenjohtaja

Antti-Pekka Röntynen
pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

30.11.2022

Sini Korpinen
pöytäkirjantarkastaja

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Asetettu yleisesti nähtäville yleisessä tietoverkossa (www.hsl.fi) kuntalain 140 §:ssä säädetyllä tavalla 30.11.2022.

Kokouksen järjestäytyminen

Hallitus 29.11.2022 § 114

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Hallinnon asiantuntija Anu Lehto, p. 040 516 8596

Ehdotus Hallitus päättää

- a) todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi; sekä
- b) valita pöytäkirjantarkastajaksi Sini Korpisen (varalla Sampsa Rydman).

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

HSL-tuloskortin hyväksyminen vuodelle 2023

293/02.02.00.00/2022 [HSL-tuloskortti 2023]

Hallitus 29.11.2022 § 115

Esittelijä Hallituksen puheenjohtaja Matias Pajula
Valmistelija Vt. tulosalueen johtaja Antti-Pekka Röntynen, p. 040 827 1158 ja
tulosalueen johtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362

Hallitus on kokouksessaan 24.5.2022 § 57 päättänyt uuden tulospalkkiojärjestelmän hyväksymisestä. Tulospalkkiojärjestelmän mukaan hallitus vahvistaa HSL:n tuloskortin.

Tulospalkkiojärjestelmällä tuetaan HSL:n strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista sekä tuloksellista toimintaa. HSL:n tulospalkkiojärjestelmä perustuu normaalia paremman suoritusasteen kautta maksettaviin palkkioihin. Mahdollisten palkkioiden määräytyminen kytketään kuntayhtymän asettamien tavoitteiden saavuttamiseen. Tulospalkkiojärjestelmän mukaan kollektiivisia mittareita asetetaan kolme kappaletta niin, että kollektiivisten tavoitteiden kokonaispaino on välillä 75-100 % ja niin, ettei yhdenkään yksittäisen tavoitteen paino ole alle 25 %. Tällä pyritään siihen, että tavoitteilla on riittävä painoarvo, jotta ne ohjaavat ja fokuoivat toimintaa.

Tuloskortin ehdotetaan vuodelle 2023 rakentuvan pelkistä kollektiivisista mittareista, jotka on johdettu HSL:n strategian tavoitteista tasapainoinen talous, joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa sekä kustannustehokas joukkoliikenne. Strategiset tavoitteet on määritetty strategian laatimisen yhteydessä ja ne nähdään selkeänä tavoitemittaristona myös tuloskortin osalta. Näin ollen tuloskortti kuljettaa loogisesti HSL:ää kohti strategian toteutusta. Henkilöstö kiinnittyy tavoitteisiin tuloskortin lisäksi tulosalueiden toimintasuunnitelmien sekä omien kehityskeskustelujensa kautta. Näin varmistetaan, että jokainen työntekijä kokee edistävänsä tuloskortin sekä strategian tavoitteistoa.

Vuodelle 2023 esitetty tuloskortti on portaittainen siten, että tulostavoitteisiin on määritetty kynnyksäraja, tavoitetaso sekä maksimitavoitetaso. Portaittaisuus toimii siten, että kynnyksärajan ylittäminen aktivoi tulospalkkion maksamisen, mikäli tulospalkkiojärjestelmän mukaiset ehdot muutoin täyttyvät (mm. HSL:n tulos vähintään talousarvion mukainen). Vastaavasti tavoitetason saavuttaminen tuo 100 prosentin toteuman tuloskorttitavoitteesta sille määritetyllä painoarvolla. Mikäli maksimitavoitetaso ylitetään, on sen kerroin 1,2 siten, että yhdessä tavoitteessa maksimitavoitetason saavuttaminen kompensoi mahdollisesti muiden tavoitteiden heikompa suoriutumista. Tulospalkkio voi kuitenkin olla tulospalkkiojärjestelmän mukaisesti maksimissaan yhden kuukauden palkkaa vastaava summa maksetusta säännöllisestä vuosipalkasta laskettuna.

Tuloskortin eri portaiden (kynnyksäraja, tavoitetaso, maksimitavoitetaso) määrittämisessä on pyritty luomaan tuloskortista kannustava ja HSL:n strategiaa tavoitteita edistävä. Juuri näiden syiden vuoksi on valittu portaittainen mittari. Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa- ja kustannustehokas joukkoliikenne-tavoitteiden osalta kynnyksärajaksi on määritetty vuoden 2023 talousarvion mukainen tavoite. Vastaavasti tasapainoinen talous-tavoitteen osalta on tunnistettu toimintatuloihin liittyvän tavoitteen haasteellisuus ja se on huomioitu siten, että vuoden 2023 talousarvion toimintatulojen summa on asetettu maksimitavoitetasoksi. Vuoden 2023

talousarviossa lipputulotavoite on HSL:n historian kaikkien aikojen korkein (381 miljoonaa euroa). Maksimitavoitetasojen saavuttaminen varmistaa osaltaan HSL:n strategisten tavoitteiden saavuttamisen vuonna 2025.

- Ehdotus** Hallitus päättää hyväksyä HSL-tuloskortin sekä siihen liittyvän tulospalkkion vuodelle 2023 liitteen 1 mukaisena.
- Käsittely** Toimitusjohtaja Mika Nykänen, tulosalueiden johtajat Mari Flink, Hannu Heikkinen, Sini Puntanen, Päivi Alakuijala, Johanna Wallin sekä hallinnon asiantuntija Anu Lehto poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
- Käsittelyn aikana varapuheenjohtaja Pekka Sauri ehdotti jäsen Elina Kauppilan ja jäsen Heli Halavan kannattamana asian palauttamista valmisteluun siten, että strategisten tavoitteiden osuudet ovat seuraavat: Tasapainoinen talous 35 %. Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa 35 %, Kustannustehokas joukkoliikenne 20 % ja lisätään Kohti päästötöntä joukkoliikennettä 10 % osuudella. Perustelut: HSL:llä on neljä strategista tavoitetta, ja niiden kaikkien tulee näkyä tuloskortissa. Siksi myös päästötön joukkoliikenne mukaan tuloskorttiin. Joukkoliikenteen käyttö ja talous ovat sidoksissa toisiinsa, ja niiden osuuksien on syytä olla yhtäläiset”.
- Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, suoritettiin äänestys. Äänestystavaksi päätettiin nimenhuutoäänestys. Ne jotka kannattivat esittelijän ehdotusta, äänestivät JAA ja ne jotka, kannattivat Saurin palautusehdotusta, äänestivät EI. Suoritettuna äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Brax, Laiho, Liukkonen, Korpinen, Rokkanen, Rydman, Pajula) ja 7 EI-ääntä (Halava, Kauppila, Kauppinen, Månsson, Nieminen, Outinen, Sauri). Äänestystuloksen mennessä tasan 7-7, oli puheenjohtajan ääni ratkaiseva ja esittelijän ehdotus voitti suoritettuna äänestyksen. Puheenjohtaja totesi esittelijän ehdotuksen tulleen hallituksen päätökseksi.
- Päätös** Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.
- Liitteet** Liite 1 HSL-tuloskortti vuodelle 2023
Liite 2 Tulospalkkion määräytyminen (HSLH 24.5.2022 § 57)

Lausuntopyyntö MAL2023 -suunnitelman luonnoksesta ja arviointiselostuksen luonnoksesta

752/08.00.00.01/2020 [MAL-suunnitelma 2023]

Hallitus 29.11.2022 § 116

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelijat Tulosalueen johtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362;
yksikön päällikkö Johanna Järvinen, p. 050 531 4834

Taustaa

Helsingin seudun maankäytön (M), asumisen (A) ja liikenteen (L) MAL 2023 -suunnitelma on strateginen, Helsingin seudun 14 kuntaa kattava suunnitelma. Suunnitelma ilmaisee seudun kuntien yhteisen tavoitetilan seudun kehityksestä vuoteen 2040 ja luo näkemystä vuoteen 2060 asti. Suunnitelmakokonaisuus kattaa myös lakisääteisen liikennejärjestelmäsuunnitelman. Vaikutusten arviointi puolestaan täyttää SOVA-lain (laki viranomaisten ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 200/2005) vaatimukset ja arviointia on tehty liikenteen lisäksi maankäytön ja asumisen keskeisistä teemoista.

MAL 2023:n visio, tavoitteet, tavoitetasot ja arviointikokonaisuudet päätettiin alkuvuonna 2022. Kokonaisuus yhdessä arviointiohjelman kanssa hyväksyttiin HSL-hallituksessa 8.2.2022 § 12, HSYK:ssä 16.2.2022 ja KUUMA-johtokunnassa 17.3.2022. Visiona on, että Helsingin seutu on vuonna 2040 Euroopan kestävimmin kasvava ja ihmisläheisin metropolialue. Seutu saavuttaa vision mukaisen tulevaisuuden vuoteen 2040 mennessä vastaamalla suunnitelmalle asetettuihin kolmeen päätavoitteeseen: hiilineutraaliin, hyvinvoivaan ja menestyvään Helsingin seutuun.

MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksen keskeinen sisältö

MAL 2023 -suunnitelmaluonnos tiivistää keskeiset yhdyskuntarakenteen, liikennejärjestelmän ja asuntotarjonnan kehittämisen toimenpiteet ja seudun tavoitellut ominaispiirteet, jotka toteuttavat suunnitelmalle asetettuja tavoitteita. Kiteytetysti MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksen sisältö voidaan kuvata viiden kohdan mukaan:

1. Jatketaan Helsingin seudun yhdyskuntarakenteen pitkäjänteistä tiivistämistä, erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen.
2. Rakennetaan Helsingin seudun asukkaiden tarpeisiin monipuolisia ja laadukkaita asumisen vaihtoehtoja ja uudistetaan määrätietoisesti asuinalueita, jotka uhkaavat jäädä kehityksestä jälkeen.
3. Panostetaan aiempaa vahvemmin Helsingin seudun kestävän liikennejärjestelmän kehittämiseen ja varmistetaan tehokas joukkoliikennejärjestelmä myös tulevaisuudessa.
4. Seudullisella ja kansallisella tasolla toteutetaan monipuolisia toimenpiteitä, joilla vähennetään liikenteen päästöjä ja asumisen energiankulutusta.
5. Vahvistetaan Helsingin seudun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä kehittämällä keskeisiä elinkeinoalueita sekä parantamalla kansainvälistä saavutettavuutta ja logistiikan tehokkuutta.

Suunnitelmaluonnoksen kärkitoimenpiteet on jaettu viiden keskeisen teeman alle:

Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen

- Rakennetaan 16 500 uutta asuntoa vuosittain.
- Kohdistetaan 95 % seudun uudesta asuntotuotannosta ensisijaisille vyöhykkeille.
- Mahdollistetaan maankäytön tiivistyminen (mm. asemanseutujen kehittäminen, maanteiden uudet liittymät).

Asumisen monipuolisuus ja kaupunkiuudistus

- Toteutetaan ARA-asuntotuotantoa pääkaupunkiseudun kunnissa 30 % ja KUUMA-kunnissa 20 % vuosittaisesta asuntotuotantotavoitteesta.
- Ohjataan huoneisto- ja talotyyppi- sekä hallintamuoto- ja rahoitusjakamaa laadullisesti.
- Ehkäistään alueellista eriytymistä kaupunkiuudistuksen keinoin.

Kestävä liikennejärjestelmä

- Varmistetaan joukkoliikenteen kilpailukyky palvelutasolla ja lipun hinnalla.
- Kehitetään kestävien matkaketjujen toimivuutta (ml. joukkoliikenteen nopeustoisimet).
- Varmistetaan joukkoliikennejärjestelmän toimivuus (ml. varikot).
- Toteutetaan keskeiset kaupunkiraidehankkeet.
- Toteutetaan pyöräilyn pääverkko.
- Toteutetaan juna-asemien parantamistoimenpiteitä.

Päästövähennykset

- Sähköistetään liikennettä ja edistetään vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluverkoston kehittymistä.
- Lasketaan ajonopeuksia maantieverkolla suunnitelmallisesti.
- Toteutetaan tiukempaa pysäköintipolitiikkaa.
- Selvitetään ympäristövyöhykkeiden käyttöönottoa.
- Vähennetään asuntojen ostoenergiankulutusta ja rakennetaan uusiutuvaa energiantuotantoa.

Elinkeinoelämän toimintaedellytykset

- Toteutetaan tieverkon kehittämistoimia tavara- ja joukkoliikenteen edellytyksiä parantaen.
- Toteutetaan raskaan liikenteen taukopaikat.
- Huomioidaan elinkeinoelämän tila- ja kuljetustarpeet maankäytön suunnittelussa sekä liikennejärjestelmän ja maankäytön yhteensovittamisessa.

MAL 2023 -investointiohjelma on laadittu vuosille 2024–2035 ja hankkeet on määritetty kolmeen koriin vuosille 2024–2027, 2028–2031 ja 2032–2035.

Investointiohjelmaan on muodostettu eri liikennemuotojen ja seudun alueiden näkökulmasta tasapainoinen kokonaisuus, jonka vaikutukset vastaavat MAL 2023 -suunnitelman tavoitteisiin (hiilineutraali, hyvinvoiva, menestyvä).

Investointiohjelmassa on mukana hankkeita, jotka tukevat seudun logistiikan tai maankäytön edellytyksiä tai näitä molempia. Lähtökohtana on ollut muodostaa jatkumo MAL 2019 -suunnitelman investointiohjelmalle sekä yhteensovittaa investointiohjelmaa Väyläviraston valtakunnalliseen investointiohjelmaan. Hankkeiden osalta on huomioitu niiden suunnitelmavalmius ja toteutettavuus sekä seudullinen vaikuttavuus, kustannustehokkuus ja vaikutus maankäytön tai tavaraliikenteen kehittämiseen. Investointiohjelman kokonaiskustannukset ovat arviolta 3 mrd. euroa.

MAL 2023 suunnitelmaa on laadittu iteratiivisesti ja siitä on tehty kaksi versiota, joiden vaikutuksia on arvioitu. Suunnitelmaluonnosta on muokattu syksyn 2022 aikana vaikutusten arvioinnin tulosten sekä HLJ-toimikunnan ja MAL-neuvottelukunnan yhteiskokouksista ja luottamushenkilötilaisuudesta saadun palautteen pohjalta. Suunnitelmaversiosta on laadittu tiivistetty versio, josta varsinaiset lausunnot pyydetään. Taustamateriaalina on laajempi raportti, jossa toimenpiteiden taustoja on avattu yksityiskohtaisemmin. Suunnitelmaluonnos löytyy liitteestä 1 ja taustaraportti liitteestä 2.

Lokakuussa 2022 pidetyn luottamushenkilötilaisuuden palautteen perusteella nopeusrajoitusten alentamisia maantieverkolla muutettiin tarkasteltavaksi suppeammalla alueella. Joukkoliikenteen edistämistä kannatettiin laajasti, joten toimenpiteeksi on lisätty valtion lisärahoitus joukkoliikenteen lipun hintojen alentamiseksi ja palvelutason parantamiseksi. Huoltovarmuus ja turvallisuus on huomioitu uutena näkökulmana vaikutusten arvioinnin riskitarkastelussa.

Vaikutusten arviointi

MAL 2023 -suunnitelman vaikutusten arviointiselostus on laadittu suunnitelmaversioiden 2 pohjalta. Päämittarit on päivitetty HLJ-toimikunnan ja MAL-neuvottelukunnan yhteiskokouksen 9.11.2022 sekä Helsingin seudun kuntajohtajakokouksen 10.11.2022 perusteella täydennetyn suunnitelmaluonnoksen mukaisiksi. Päivitetyt päämittarit on esitetty arviointiselostusluonnoksen luvussa 7.4 sekä MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksen luvussa 6.

Suunnitelmaluonnos on yhteiskuntataloudellisesti kannattava ja vie seutua Hyvinvoiva -tavoitteen kannalta oikeaan suuntaan. Järjestelmätason yhteiskuntataloudellinen tehokkuus on yli yhden eli saavuttaa asetetun tavoitteen. Suunnitelmaluonnoksen toimenpiteet ovat myös alueiden tasapainoisen kehityksen kannalta oikeansuuntaisia.

Liikenteen päästövähennysten saavuttamiseksi tarvitaan vaikuttavampia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Liikenteen päästövähennys on 51 prosenttia vuoden 2005 tasoon verrattuna. Vähennys on merkittävä, mutta tavoitteeseen (liikenteen päästöt lähellä nollaa vuonna 2040) nähden täysin riittämätön. Asumisen energiankulutusta koskeva tavoite saavutetaan ja suunnitelman toimin voidaan kannustaa entistä merkittävämpään energiankulutuksen laskuun.

Vaikutusten arvioinnin osana on laadittu jatkosuosituksia toimenpiteistä, joilla tavoitteet voitaisiin saavuttaa yhä paremmin. Vaikutusten arvioinnin jatkosuositukset on kirjattu sekä suunnitelmaluonnokseen osana vaikutusten arvioinnin tuloksia (luku 6) että laajemmin vaikutusten arviointiselostusluonnokseen. Lausunnonantajien toivotaan ottavan kantaa näihin vaikutusten arvioinnin jatkosuosituksiin.

MAL 2023 -suunnitelman vaikutusten arvioinnin tulokset, toteutus, menetelmät ja vuorovaikutus on kuvattu yksityiskohtaisemmin vaikutusten arviointiselostusluonnoksessa, joka on liitteessä 3.

Lausuntopyyntö

MAL 2023 -suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointiselostusluonnos lähetetään lausunnoille 5.12.2022-2.2.2023 väliseksi ajaksi. Kaikki halukkaat voivat antaa MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksesta palautetta myös MAL-nettisivuilla. Lausunnoissa eri

toimijat voivat ottaa kantaa siihen, miten suunnitelmaa tulisi kehittää ja miten yhdessä sovitut tavoitteet voitaisiin saavuttaa.

Jatkovalmistelu ja suunnitelman hyväksyminen

Lausuntojen jälkeen suunnitelma ja vaikutusten arviointi viimeistellään HLJ-toimikunnan ja MAL-neuvottelukunnan ohjaamana. MAL 2023 -suunnitelman hyväksyy maankäyttö- ja asumissisältöjen osalta HSYK ja lähettää ne edelleen kuntien hyväksyttäväksi. Liikennesisältöjen osalta HSL:n hallitus hyväksyy suunnitelman jäsenkuntiensa puolesta. Niiden kuntien osalta, jotka eivät ole HSL:n jäseniä, liikennesisällöt hyväksytään KUUMA-johtokunnan lähettämänä kuntakohtaisesti. Tavoitteena on saada suunnitelma hyväksytyksi huhtikuussa 2023. MAL 2023 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimuksen päivitys valtion ja seudun kuntien kesken.

Ehdotus	Hallitus päättää pyytää kuntia, KUUMA-johtokuntaa, liikenne- ja viestintäministeriötä, Väylävirastoa, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomia, ympäristöministeriötä, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta, maakuntaliittoa sekä muita sidosryhmiä antamaan lausuntonsa 2.2.2023 mennessä MAL 2023 -suunnitelman luonnoksesta ja sen vaikutusten arviointiselostuksen luonnoksesta.
Käsittely	Käsittelyn aikana jäsen Elina Kauppila ehdotti asian jättämistä pöydälle. Varapuheenjohtaja Pekka Sauri kannatti Kauppilan ehdotusta. Koska tehtyä kannatettua ehdotusta ei vastustettu, päätti hallitus jättää asian pöydälle.
Päätös	Hallitus päätti jättää asian pöydälle.
Liitteet	Liite 1. MAL 2023 -suunnitelmaluonnos Liite 2. MAL 2023 -suunnitelman taustaraportti Liite 3. MAL 2023 -suunnitelman vaikutusten arviointiselostusluonnos

Pikaraitiolinjan 550 ja Kaupunkiraitiliikenteen liikennöintisopimusten solmiminen

412/08.01.01.01/2021 [Yhteistyösopimus pikaraitiolinjan PR550 liikennöinnistä]

Hallitus 29.11.2022 § 117

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelijat Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, p. 050 337 5685;
yksikön päällikkö Mika Häyrynen, p 09 4766 4295; sekä
sopimuspäällikkö Jami Vitikainen, p. 050 412 1926

Hankinnan tausta

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) on omalla alueellaan (jäsenkuntien muodostama alue) laissa määritelty ja EU:n palvelusopimusasetuksessa (EY 1370/2007) tarkoitettu henkilöliikenteen toimivaltainen viranomainen. HSL:n tehtäviin kuuluu järjestää raitioliikenteen palvelut osana Helsingin seudun yhtenäistä joukkoliikennejärjestelmää.

HSL:n pikaraitioliikenteen hankinnan valmistelu aloitettiin 2018, kun HSL ja Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL) kävivät ensimmäisen neuvottelukierroksen Raide-Jokeria liikennöivän pikaraitiolinjan liikennöintisopimuksesta ja kaupunkiraitioliikenteen jatkosopimuksesta HKL:n tekemän tarjoutumisen pohjalta. Tämä neuvottelukierros ei johtanut sopimukseen. HSL:n hallitus päätti 5.5.2020 § 88 Raide-Jokeria liikennöivän pikaraitiolinjan 550 (PR550) liikennöinnin sekä kaupunkiraitioliikenteen liikennöinnin hankintavaksi Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (nykyään Pääkaupunkiseudun kaupunkiliikenne Oy) kanssa neuvoteltavan sopimuksen.

Hankittavat sopimuskokonaisuudet

HSL:n hallitus päättää tällä päätöksellä kahden sopimuskokonaisuuden solmimisesta. Pikaraitiolinjaa 550 koskeva liikennöintisopimus koskee Helsingin Itäkeskuksen ja Espoon Keilaniemen välille rakennettavaa Raide-Jokerin nimellä kulkevaa pikaraitiorataa liikennöivää linjaa. Linjan liikennöinti on tarkoitus aloittaa viimeistään vuonna 2024. Raide-Jokerin pituus on noin 25 kilometriä ja sitä operoidaan Helsingin Roihupeltoon rakennetulta varikolta 29 Artic XL raitiovaunulla. Liikenne käynnistetään asteittain kasvattaen sitä niin, että täysi liikenteen laajuus on noin 2 miljoonaa linjakilometriä vuodessa.

Toinen sopimuskokonaisuus koskee HSL:n tilaamaa kaupunkiraitioliikennettä, joka kattaa Helsingin kantakaupungissa tapahtuvan raitioliikenteen. Sopimuksessa on varauduttu uusiin kaupunkiraitioliikenneyhteyksiin, mutta ei kantakaupunkiin tuleviin mahdollisiin pikaraitiolinjoihin (esimerkiksi Kruunusiltojen liikenne, Länsi-Helsingin raitiotiet), joiden liikennöinnistä tehdään erillinen hankintatapapäätös ja erilliset sopimukset. Lisäksi sopimuksessa on varauduttu uusien raitiovaunujen hankintaan ja uusien varikoiden käyttöönottoon sopimuskauden aikana. Liikenteen laajuus on sopimuksen alkaessa noin kuusi miljoonaa linjakilometriä vuodessa. Liikennettä hoidetaan sopimuksen alkaessa 122 raitiovaunua käsittävällä kalustolla.

Kummassakin sopimuksessa Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (Kaupunkiliikenne) vastaa raitioliikenteen operoinnista sekä raitiovaunujen

kunnossapidosta ja siivouksesta sekä ajoenergian hankinnasta. PR550 osalta kaluston kunnossapitoa suorittaa alihankintana vaunujen toimittaja. Kaluston ja varikot omistaa Kaupunkiliikenne. Pysäkkien hallinta ja ylläpito kuuluu Kaupunkiliikenteen vastuulle infran kunnossapitäjänä. HSL vastaa integroituun joukkoliikennejärjestelmään liittyvistä tehtävistä kuten liikennetarjonnan suunnittelusta, lippujärjestelmästä, lipunmyynnistä ja lipuntarkastuksesta, asiakasviestinnästä ja liikenteen informaatiopalveluista samalla tavalla kuin muissakin liikennemuodoissa.

HSL on asettanut pikaraitioliikenteen ja kaupunkiraitioliikenteen neuvotteluille ja uusille sopimuksille seuraavat tavoitteet:

- kohtuuhintainen ja kustannuksiltaan läpinäkyvä raitio- ja pikaraitioliikenteen operointi- ja kunnossapitopalvelu
- luotettava raitio- ja pikaraitioliikenne kaikissa olosuhteissa, myös häiriö- ja poikkeustilanteiden aikana
- matkustajamäärien sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattaminen
- raitioliikenteen palvelun ja toimintaympäristön jatkuva kehittäminen
- pikaraitiolinja 550 liikennöinnin onnistunut aloitus
- valmistautuminen pikaraitiolinjan 550 operoinnin kilpailuttamiseen
- nykyistä parempi sopimusten ohjausvaikutus ja raportointi.

Hankintamenettely

Laki liikenteen palveluista (320/2017) 162 § mukaan raitioliikenteen julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin sovelletaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) mukaisia hankintamenettelyjä (erityisalojen hankintalaki). Raideliikenteen henkilöliikenteen palvelujen hankintamenettelyistä on säädetty erikseen myös EU:n palvelusopimusasetuksessa PSA:ssa (1370/2007). Raitioliikenteen ostopalvelusopimukset tehdään PSA:n jaottelun mukaan erityisalojen hankintalain mukaisilla hankintamenettelyillä, ei PSA:ssa erikseen säädettyillä menettelyillä kuten metro- ja junaliikenteessä. Sopimuksia ei voida tehdä erityisalojen hankintalain mukaisena sidosyksikköhankintana, koska tilaajan määräysvaltaehto Kaupunkiliikenne Oy:öön nähden ei täyty.

Erityisalojen hankintalain 26 § mahdollistaa kuitenkin poikkeuksena tähän tapaukseen soveltuvat viranomaishankintayksiköiden väliset yhteistyösopimukset, joilla toteutetaan viranomaishankintayksiköiden vastuulla olevia yleisen edun mukaisia julkisia palveluita yhteistyössä ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kyseessä oleva joustava malli mahdollistaa yhteistyössä kehittämisen ja läpinäkyvän toimintaan. Samalla se rajoittaa yhtiön oikeutta toimia samanaikaisesti avoimilla markkinoilla.

Neuvottelujen kulku ja neuvottelutulos

Neuvottelut aloitettiin keväällä 2020 PR550 liikennöintisopimuksen osalta. Vuoden 2021 keväällä aloitettiin myös Kaupunkiraitioliikenteen liikennöintisopimuksen neuvottelut. Vuoden 2021 lopussa solmittiin neuvottelujen pohjalta laadittu väliaikainen PR550 valmistelujaksoa koskeva sopimus, jotta linjan käynnistys sujuisi tavoitteiden mukaisesti. Syksyn 2022 aikana on saavutettu neuvottelutulos kummankin sopimuksen osalta ja niitä on esitelty HSL:n ja Kaupunkiliikenteen

hallituksille. Kaupunkiliikenteen hallitus on osaltaan hyväksynyt neuvottelutuloksen kokouksessaan 3.11.2022.

Uudet sopimukset toteuttavat niille asetettuja tavoitteita seuraavasti:

- Sopimukset mahdollistavat kilpailun avaamista
- Sopimuksissa huomioidaan HSL:n palvelukuvaukset ja häiriönhallinnan tarpeet nykyistä paremmin
- Sopimuksissa määritellään HSL:n ICT-tarpeet sopimustasolle
- Sopimukset tuovat läpinäkyvyyden kaupunkiraideliikenteen kustannusrakenteeseen, mikä mahdollistaa HSL:lle paremman sopimusten ohjausmahdollisuuden ja kilpailun valmistelun sekä PR550 liikennöinnin että muiden raitioliikennehankkeiden osalta
- Sopimukset mahdollistavat HSL:lle hyötymisen Kaupunkiliikenteen tuottavuuden lisäparannuksista sopimuskauden aikana
- Sopimusten ohjausvaikutusta paranee nykyistä kattavampien kannusteiden avulla
- Sopimukset mahdollistavat kaupunkiraitioliikenteen laajentamisen nykyistä sopimusta edullisemmin halvempien yksikköhintojen kautta
- Sopimukset vahvistavat strategista kumppanuutta Kaupunkiliikenteen kanssa infra- ja varikkovalmistelussa

Uusien sopimuksen taloudelliset vaikutukset

Uusien sopimusten neuvotteluissa käytettiin vertailun lähtökohtana nykyistä kaupunkiraitioliikenteen sopimusta (voimassa 2010-2024) sekä HKL:n vuonna 2018 tekemää tarjoutumista PR550 ja kaupunkiraitioliikenteen operoinnista. Kustannusvertailussa on huomioitu uuden sopimuksen ja nykyisen sopimuksen sekä tarjoutumisen välisiä eroja sopimuksen velvoitteissa.

Raitioliikenteen liikennöintisopimuksien kustannuksiin sisältyvät seuraavat kustannuserät: operoinnin kustannukset, liikenteen ohjaus, kaluston kunnossapitokustannukset, varikoiden kustannukset (mukaan lukien pääomakustannukset uushankinnoista ja peruskorjauksista sekä varikoiden ylläpito), kaluston pääomakustannukset (mukaan lukien uushankinnat, peruskorjaukset ja isot vaihto-osahankinnat sekä kaluston hallinnan kustannukset) sekä liikennöintisopimuksiin liittyvät johdon ja hallinnon kiinteät kustannukset.

Varikoiden ja kaluston pääomakustannukset neuvotellaan erikseen ja maksetaan toteuman mukaan hyväksytyjen hankesuunnitelmien puitteissa. Kaluston osalta uusien sopimusten kaluston kehittämissuunnitelmat tuodaan erikseen HSL:n hallituksen päätettäväksi vuoden 2024 aikana

PR550-sopimuksessa hinnoittelu perustuu ns. Open-book malliin, missä HSL maksaa kaikki PR550-operoinnista aiheutuvat kustannukset vuosittain sovittavan tavoitekustannusmallin pohjalta. Korvausmalli poikkeaa muista HSL:n kaupunkiraideliikenteen ja bussiliikenteen yksikköhintoihin perustuvista sopimuksista. Korvausmallin tavoitteena ja etuna on täysi läpinäkyvyys PR550-kustannuksiin, mikä lisää HSL:n kustannustietoisuutta ja tukee tulevaan kilpailuun valmistautumista.

PR550 liikennöintisopimuksen taloudelliset vaikutukset:

Huomioita laskelmasta:

- Kustannustaso esitetty vuoden 2023 hintatasossa
- Laskelma ei sisällä kannusteita (bonukset ja sanktiot)
- Yleinen kustannustason nousu vaikuttaa myös tavoitekustannukseen
- Vuodesta 2026 eteenpäin kustannukset nousevat vaihteittain yli 23 milj. euron, kun vaunujen takuu-aika päättyy ja kunnossapitosopimuksen kustannukset kasvavat

Kaupunkiraitioliikennesopimuksen osalta korvausmalli perustuu muiden kaupunkiraideliikennesopimusten ja bussisopimusten tapaan yksikköhintoihin sekä kiinteisiin eriin. Hintatason määrittämisessä on lähtökohdaksi otettu HKL:n vuonna 2018 tekemän tarjoutumisen hintataso. Tähän hintatasoon on yhteisesti sovittu tarkistuksia tarjoutumisen jälkeen tapahtuneiden muutosten pohjalta.

Kaupunkiraitioliikennesopimukseen neuvotellut yksikköhinnat ovat (vuoden 2020 hintatasossa):

- Km-kustannus/Artic-kalusto: 1,94 eur/km
- Km-kustannus/muu kalusto: 1,77 eur/km
- Tuntikustannus: 44,48 eur/h

Kaupunkiraitioliikennesopimuksen kiinteät erät ovat (vuoden 2020 hintatasossa):

- Johto ja hallinto: 3,75 M€/vuosi
- Kalustotiimi: 1,35 M€/vuosi
- LOK-kustannus: 1,70 M€/vuosi
- Vallilan varikon ylläpitokustannus: 1,4 M€/vuosi
- Töölön varikon ylläpitokustannus: 0,6 M€/vuosi
- Ruskeasuon varikon ylläpitokustannus: 1,8 M€/vuosi

Kaluston ja varikoiden pääomakustannukset maksetaan toteuman mukaan HSL:n hyväksymien hankesuunnitelmien puitteissa

Tämänhetkisen arvion mukaan kaupunkiraitioliikennesopimuksen arvo ensimmäisenä sopimusvuonna 2025 on noin 67,7 miljoonaa euroa (HSL:n TTS 2023-2025 mukaan), mukaan lukien:

- operointi (kuljettajat, kaluston kunnossapito): 35,8 M€
- kiinteät erät (johto ja hallinto, kalustotiimi, liikenteenohjaus): 7,1 M€
- kalusto ja varikot: 24,8 M€

Sopimusten arvioitu kokonaisarvo vuoden 2023 hintatasossa on varsinaisten sopimuskausien aikana seuraava:

- PR550 osalta sopimuksen yhteenlaskettu arvioitu kokonaissumma enintään noin 106 000 000 euroa (+ alv 10 %) 5 vuoden sopimuskaudelta
- Kaupunkiraitioliikenteen sopimuksen yhteenlaskettu arvioitu kokonaissumma enintään noin 830 000 000 euroa (+ alv 10 %) 10 vuoden sopimuskaudelta

Sopimuskokonaisuuden esittely

Sopimuskokonaisuuden esittely on päätöksen liitteenä 1.

Päätös tulee julkiseksi hallituksen päätöksenteon jälkeen.

Ehdotus

Hallitus päättää

a) valita päätöksen perusteluosassa esitetyin perustein HSL:n Pikaraitiolinja 550 operoinnin ja kunnossapidon toimittajaksi Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n vähintään vuoden 2028 syysliikenteen alkuun sekä enintään neljälle erikseen päätettävälle optiovuodelle;

b) valita päätöksen perusteluosassa esitetyin perustein HSL:n Kaupunkiraitioliikenteen operoinnin ja kunnossapidon toimittajaksi Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n 10 vuodeksi alkaen 1.1.2025 sekä enintään viidelle erikseen päätettävälle optiovuodelle;

c) valtuuttaa toimitusjohtajan hyväksymään lopulliset sopimusasiakirjat ja allekirjoittamaan sopimuksen; sekä

d) valtuuttaa toimitusjohtajan tekemään päätökset sopimuskausilla mahdollisesti tarvittavista hankintalainsäädännön mahdollistamista vähäisistä sopimusmuutoksista. Arvoltaan vähäiseksi katsotaan muutos, joka on arvoltaan alle kymmenen prosenttia alkuperäisen kaupunkiraitioliikenteen ja pikaraitiolinja 550 hankintasopimuksen arvosta.

Liikennöintiä koskevat sopimukset eivät synny tällä päätöksellä. Liikennöinnistä laaditaan kirjalliset sopimukset.

Päätös tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely

Ennen asian käsittelyä Vantaan kaupungin asiantuntijaedustaja Tero Anttila ilmoitti olevansa hallintolain 28.1 §:n mukaan esteellinen ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

Liite1 Sopimuskokonaisuuden esittely

Bussiliikenteen tarjouskilpailun 57/2022 ratkaisu

201/08.01.01.00/2022 [Bussiliikenteen kilpailukierros 57/2022]

Hallitus 29.11.2022 § 118

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, p. 050 337 5685;
yksikön päällikkö Mika Häyrynen, p. 09 4766 4295

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) järjesti avoimen bussiliikenteen tarjouskilpailun Helsingissä, Vantaalla ja Siuntiossa liikennevoimille linjoille.

Johdanto

HSL:n hallitus päätti kokouksessaan 23.8.2022 § 77 järjestää bussiliikenteen tarjouskilpailun 57/2022 kilpailukohteista 284 ja 285. Hankittavalle liikennepalvelulle on asetettu velvoittavia käyttövoimavaatimuksia, jotka tukevat strategiassa asetettujen päästötavoitteiden saavuttamista.

Kohteen 284 sopimuskausi on noin 6,5 vuotta ja kohteen 285 sopimuskausi on seitsemän (7) vuotta. Molempia sopimuksia voidaan jatkaa enintään kolmen (3) vuoden jatko-optioilla. Option käyttäminen edellyttää molempien osapuolten hyväksyntää. Optiolla voidaan sovittaa sopimuksen jatkaminen linjaston ja kilpailukohteiden tuleviin muutoksiin.

Tarjouskilpailussa oli mukana 23 bussin liikenne, johon sisältyy noin 2,5 milj. kilometrin liikennöinti vuositasolla.

Kilpailutetun liikenteen osuus on 2,0 prosenttia HSL:n tilaaman bussiliikenteen automäärästä ja 2,7 prosenttia linjakilometreistä. HSL:n järjestämässä bussiliikenteessä ajetaan tällä hetkellä vuositasolla noin 93 milj. linjakilometriä ja liikenteeseen tarvitaan arkipäivinä enimmillään noin 1 170 autoa.

Bussiliikenteen tarjouskilpailuun 57/2022 sisältyneet linjat

Kohde 284

Linjat

912	Kuntakeskus – Pikkala
912K	Kuntakeskus – Störsvik – Pikkala
913A	Kuntakeskus – Västerby – Kela – Kuntakeskus
913B	Kuntakeskus – Kela – Västerby – Kuntakeskus
914	Kuntakeskus – Evitskog – Bocksintie
914T	Kuntakeskus – Bocksintie
915A	Kuntakeskus – Siuntio kk – Järvinummi – Annila – Kuntakeskus
915B	Kuntakeskus – Annila – Järvinummi – Siuntio kk – Kuntakeskus
915T	Kuntakeskus – Siuntio kk – Kahvimaa
916	Kuntakeskus – Siuntio kk – Suitia – Pauni
917	Kuntakeskus – Dansbackantie – Hästböle – Flyt – Kuntakeskus

Kohde 285

Runkolinja 560 Rastila(M) – Vuosaari(M) – Kontula(M) – Malmi – Myyrmäki

Tarjousten arviointi ja vertailu

Tarjousten jättöaika päättyi 26.10.2022 klo 14.00 ja tarjoukset avattiin samana päivänä. Tarjouskilpailuun osallistui viisi (5) liikennöitsijää.

Tarjoajien tarjouksissaan antamien tietojen perusteella ketään tarjoajaa ei koske hankintalainsäädännössä tarkoitettu pakollinen poissulkemisperuste. Pakollisiin poissulkemisperusteisiin liittyvät todistukset ja muut selvitykset sekä rikosrekisteriotteet tarkastetaan valituksi tulevien tarjousten osalta. Luettelo tarjoajista ja jätetyistä tarjouksista on liitteenä.

Tarjousvertailu suoritettiin HSL:n hallituksen hyväksymien kilpailuttamisperiaatteiden mukaisesti hyväksytyille tarjouksille. Tarjouksia on vertailtu niiden kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella. Vertailut on tehty tarjouspyynnössä esitetyn pisteytysmenetelmän mukaisesti siten, että kaluston laadusta voi saada korkeintaan 16 pistettä ja tarjoushinnasta korkeintaan 84 pistettä. Ennen hintojen laskemista suoritettiin ja vahvistettiin pisteytys kaluston osalta.

Liitteissä on esitetty saatujen tarjousten määrä, tarjousten vuosikustannusvertailu, tarjousten pistevertilu sekä vaikutukset kilpailutettujen kohteiden hankintahintoihin.

Tarjouskilpailuun sisältyvien kohteiden liikennöintikustannukset ovat vuositasolla noin 7,2 milj. euroa. Kilpailutetun liikennekokonaisuuden kustannukset laskevat nykytilanteeseen verrattuna noin 6,9 prosenttia.

Linja-autokalusto tarjouskilpailuun sisältyneessä liikenteessä

Kohdetta 284 liikennöidään neljällä kaksiakselisella A2-tyyppin bussilla sekä kolmella MiniB-tyyppin pienkalustobussilla. Kohdetta 284 liikennöidään polttomoottorikäyttöisillä ajoneuvoilla, jotka täyttävät päästönormin Euro-6 vaatimukset. Kohdetta 285 liikennöidään 16:lla tyyppin D nivellinja-autolla, joiden käyttövoimana on sähkö. Kaikki liikenteeseen tulevat autot ovat sopimuskauden alkaessa uusia.

Tarjousten vertailu on esitetty liitteenä (julkinen päätöksenteon jälkeen).

Hankintapäätös tulee julkiseksi hallituksen päätöksenteon jälkeen.

Hallintosäännön 9 §:n kohdan 8 mukaan hallitus päättää hankinnoista. Edelleen hallintosäännön 9 §:n kohdan 10 mukaan hallitus päättää hankittavasta liikenteestä ja liikennöintisopimuksista siltä osin, kuin se ei ole siirtänyt tämän kohdan mukaista toimivaltaa toimitusjohtajalle.

Ehdotus

Hallitus päättää

a) valita tarjousten kokonaistaloudellista edullisuutta koskevan vertailun perusteella kilpailukohdetta 284 liikennöimään Taksikuljetukset Harri Vuolle Oy:n; sekä

b) valita tarjousten kokonaistaloudellista edullisuutta koskevan vertailun perusteella kilpailukohdetta 285 liikennöimään Helsingin Bussiliikenne Oy:n.

Hankintaa koskeva sopimus ei synny tällä päätöksellä. Hankinnasta laaditaan kirjallinen sopimus, joka voidaan erityisalojen hankintalain mukaisesti tehdä ja panna täytäntöön aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun hankintapäätös on annettu tiedoksi. Hankintapäätöksen tekeminen edellyttää lisäksi, että valitut tarjoajat ovat toimittaneet hankintayksikölle tarjouspyynnössä mainitut soveltuvuuden toteamiseksi vaaditut selvitykset.

Päätös tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

Tarjousten vertailuliite

Yksinoikeuden myöntäminen tarjouskilpailun 57/2022 voittaneille liikennöitsijöille

201/08.01.01.00/2022 [Bussiliikenteen kilpailukierros 57/2022]

Hallitus 29.11.2022 § 119

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, p. 050 337 5685;
yksikön päällikkö Mika Häyrynen, p. 09 4766 4295

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä on 21.8.2018 päättänyt, että jäsenkuntien muodostamalla alueella joukkoliikennepalvelut järjestetään EU:n palvelusopimusasetuksen (1370/2007) mukaisesti. Näin voidaan varmistaa sellaisten yleishyödyllisten palvelujen tarjoaminen, jotka ovat muun muassa monilukuisempia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia kuin palvelut, joita voitaisiin tarjota pelkästään markkinoiden ehdoilla.

Palvelusopimusasetuksessa vahvistetaan ehdot, joiden mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset julkisen palvelun velvoitteita määrätessään tai niitä koskevia sopimuksia tehdessään korvaavat julkisen liikenteen harjoittajille aiheutuvat kustannukset ja/tai myöntävät yksinoikeuksia vastineena julkisen palvelun velvoitteiden hoitamisesta. Julkisen palvelun velvoitteella tarkoitetaan vaatimusta, jonka toimivaltainen viranomainen asettaa tai määrittelee sellaisten yleishyödyllisten julkisten henkilöliikennepalvelujen varmistamiseksi, joita liikenteenharjoittaja ei omien taloudellisten etujensa kannalta katsoen ottaisi hoitaakseen tai ei hoitaisi samassa määrin tai samoilla ehdoilla ilman korvausta.

Liikennepalvelulain (320/2017) 171 §:n mukaan toimivaltainen viranomainen voi tehdä palvelusopimusasetuksen mukaisen päätöksen yksinoikeudesta. Yksinoikeuspäätöksellä annetaan erikseen valittavalle julkisen liikenteen harjoittajalle mahdollisuus harjoittaa julkista henkilöliikennettä tietyllä reitillä tai tietyssä verkossa taikka tietyllä alueella ja suljetaan pois muut mahdolliset liikenteenharjoittajat. Päätös yksinoikeuden antamisesta julkaistaan toimivaltaisen viranomaisen internet-sivulla. Liikennöintikohteen hankintapäätöksessä ja liikennöintisopimuksessa määritellään julkisen palvelun velvoitteiden luonne sekä sovitut korvaukset. Yksinoikeuspäätöksen tarkoituksena on suojata julkisen palvelun velvoitteiden hoitaminen liikennöintisopimuksen ja siinä määritellyn korvaustason mukaisesti sekä varmistaa sellaisten yleishyödyllisten palvelujen tarjoamisen, jotka ovat muun muassa monilukuisempia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia kuin palvelut, joita voitaisiin tarjota pelkästään markkinoiden ehdoilla.

Jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt päätöksen yksinoikeuden asettamisesta, toimivaltainen viranomainen voi kieltää toiminnan, joka aiheuttaa jatkuvaa ja vakavaa haittaa yksinoikeudella suojatulle liikenteelle. Viranomainen voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon.

Tällä päätöksellä on tarkoitus antaa yksinoikeus tarjouskilpailun 57/2022 kohteiden 284 ja 285 voittaneille liikenteenharjoittajalle kyseisten kohteiden liikennöintiin. Yksinoikeus kattaa kohteiden liikennöinnin liikennöintisopimusten mukaisesti toimivaltaisen viranomaisen päättämille reiteille ja aikatauluille variaatioineen, mukaan lukien hankintasäädösten määrittelemät ehdot sekä sopimuksen mukaiset muutosvarat, joiden puitteissa liikenteen tarjontaa, reittejä ja aikatauluja voidaan

muuttaa. Toimivaltaisen viranomaisen järjestämän liikenteen aikataulut ja reitit variaatioineen löytyvät aikataulukausittain viranomaisen internet-sivuilta www.hsl.fi.

Hallintosäännön 9 §:n 25 kohdan mukaan hallitus päättää liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti.

Ehdotus

Hallitus päättää

a) myöntää Taksikuljetukset Harri Vuolle Oy:lle yksinoikeuden kohteen 284 liikennöintiin sopimuskaudelle 14.8.2023 – 31.12.2029. Kohteen liikennöintisopimusta on mahdollista jatkaa korkeintaan kolmen vuoden optiolla. Mikäli sopimusta jatketaan, myös yksinoikeuden voimassaoloaika pitenee vastaavasti; sekä

b) myöntää Helsingin Bussiliikenne Oy:lle yksinoikeuden kohteen 285 liikennöintiin sopimuskaudelle 14.8.2024 – 11.8.2031. Kohteen liikennöintisopimusta on mahdollista jatkaa korkeintaan kolmen vuoden optiolla. Mikäli sopimusta jatketaan, myös yksinoikeuden voimassaoloaika pitenee vastaavasti.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Ratikkaa korvaavan bussiliikenteen kilpailutuksen käynnistäminen

296/08.01.01.00/2022 [Ratikkaa korvaavan bussiliikenteen kilpailutuksen käynnistäminen]

Hallitus 29.11.2022 § 120

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, p.050 337 5658;
yksikön päällikkö Mika Häyrynen, p. 09 4766 4295

HSL käynnistää loppuvuonna 2022 tarjouskilpailun, johon sisältyy raitiovaunuliikennettä väliaikaisesti korvaavia bussilinjoja.

Raitiovaunua korvaavaa bussilinjaa 4X tarvitaan 10.4.-18.6.2023 HSY:n Kanavakadulla teettämien vesihuoltotöiden vuoksi. Vesijohtotyöt estävät raitioliikenteen ajon Katajanokalle.

Raitiovaunua korvaavaa bussilinjaa 7X tarvitaan 10.4.-18.6.2023 Kalasataman raitiovaunun rakennustöiden vuoksi. Itä-Pasilaan ei voida tänä aikana ajaa raitiovaunua mistään suunnasta, eikä myöskään Mäkelänkatua voida liikennöidä raitiovaunulla.

Kilpailutettavassa liikenteessä on kaksi kilpailukohdetta A ja B. Kilpailutettavaan liikenteeseen tarvitaan yhteensä 13 bussia.

Tarjouskilpailuun 192/2022 sisältyvä liikenne

Kohde A Linja 4X Katajanokka – Kauppatori – Lasipalatsi

Kohteen A liikennöintiin tarvitaan kahdeksan (8) A1- tai A2 -tyypin linja-autoa.

Kohde B Linja 7X Pasila - Mäkelänkatu – Kallio

Kohteen B liikennöintiin tarvitaan viisi (5) A1- tai A2 -tyypin linja-autoa.

Tarjottava linja-autokalusto

Tarjouskilpailuun sisältyviä linjoja liikennöidään A1- tai A2-tyypin linja-autoilla.

Sopimukset

Kohteissa A ja B sopimuskausi alkaa 10.4.2023 ja päättyy 18.6.2023. Mikäli raitiovaunuliikennöinnin aloitus viivästyy, jatkosta voidaan neuvotella liikennöitsijän kanssa erikseen.

Hallintosäännön 9 §:n kohdan 8 mukaan hallitus päättää hankinnoista. Edelleen hallintosäännön 9 §:n kohdan 10 mukaan hallitus päättää hankittavasta liikenteestä ja liikennöintisopimuksista siltä osin, kuin se ei ole siirtänyt tämän kohdan mukaista toimivaltaa toimitusjohtajalle.

Ehdotus Hallitus päättää

-
- a) järjestää raideliikennettä väliaikaisesti korvaavan bussiliikenteen tarjouskilpailun 192/2022 esittelyosassa mainituissa kohteissa A ja B siten, että tarjouskilpailu voidaan ratkaista hallituksessa helmikuussa 2023;
- b) että kohteiden A ja B sopimuskausi alkaa 10.4.2023 ja päättyy 18.6.2022. Mikäli raitiovaunuliikennöinnin aloitus viivästyy, jatkosta voidaan neuvotella liikennöitsijän kanssa erikseen; sekä
- c) valtuuttaa toimitusjohtajan hyväksymään vähäisiä muutoksia kilpailukierroksen kohteiden määrittelyyn ja sopimusehtoihin.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Ohjelmistokehityksen ja -ylläpidon puitejärjestelyhankinta

68/02.08.00/2022 [Ohjelmistokehityksen ja -ylläpidon asiantuntijat - puitejärjestely]

Hallitus 29.11.2022 § 121

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Hannu Heikkinen, p. 050 575 5510

Hankinnan tausta

HSL on kilpailuttanut ohjelmistokehityksen, tuen ja ylläpidon asiantuntijapalvelut. Hankinnan tarkoitus on solmia puitesopimus ohjelmistokehitys- ja ylläpitopalveluiden asiantuntijapalveluista usean palveluntoimittajan kanssa ja siten tuottaa räätälöityjä ja innovatiivisia ohjelmistoja, joita käytetään HSL:n toiminnassa.

Sopimuskausi on ensin määräaikaisena 48 kuukautta, minkä jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Puitejärjestelyn enimmäiskesto on kahdeksan (8) vuotta, hankittava palvelun toteuttaminen vaatii pitkäjänteistä työtä. Puitejärjestelyyn perustuva sopimus voi olla kestoaltaan pidempi kuin puitejärjestelyn kesto

Puitejärjestelyn arvioitu kustannus on noin 104 000 000 euroa ilman arvonlisäveroa.

Hankintamenettely

HSL soveltaa toiminnassaan erityisalojen hankintalakia (1398/2016). HSL kilpailutti hankinnan EU-kynnysarvon ylittävänä hankintana avoimella menettelyllä.

Hankinta jaettiin osiin. Samalla tarjoajalle voidaan myöntää kaikki osat. Kaikkiin osiin ei ollut pakko tarjota. Yksittäisen osan sisällä ei ollut mahdollista antaa osatarjouksia. Osia koskevat tiedot on tarkemmin määritelty hankinta-asiakirjoissa.

Osa 1 koskee ohjelmistokehityksen asiantuntijoita.

Osa 2 koskee Site Reliability Engineering -asiantuntijoita.

Osa 3 koskee sekä Business Intelligence-, että Data Engineering -asiantuntijoita.

Hankintailmoitus lähetettiin julkaistavaksi 7.10.2022 Hilmassa (Ilmoituksen numero 2022-110117) ja Euroopan unionin virallisen lehden verkkoversiossa (TED numero 2022/S 197-560817). Tarjouspyyntö oli saatavilla sähköisesti Tarjouspalvelu.fi – portaalista. Tarjouspyyntöön saapui määräaikaan 7.11.2022 klo 13.00 mennessä 36 tarjousta.

Tarjouksen jättivät: Alfame Systems Oy, Alten Finland, Ambientia Oy, CGI Suomi Oy, Cinia Oy, Codemen Oy, Consultor Finland Oy, Contrasec Oy, Digia Finland Oy, Enfo Oy, EY Advisory Oy, Fujitsu Finland Oy, Futurice Oy, Geniem Oy, Gofore Oy, HiQ Finland Oy, Huld Oy, Innofactor Software Oy, Knowit Solutions Oy, Lease Deal IT Oy, Lohde Analytics Oy, Luoto Company Oy, Netum Oy, Nitor Creations Oy, Nordcloud Oy, Nortal Oy, Oivan Group Oy, Oy IBM Finland Ab, Pinja Digital Oy, Siili Solutions Oy, Solita Oy, Solteq Oy, Tieto Finland Oy, Twoday Oy, Unikie Oy sekä Vincer Oy.

Kaikki tarjoajat täyttivät tarjouksessaan antamien tietojen perusteella tarjoajalle asetetut soveltuvuusvaatimukset.

EY Advisory Oy:n tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuuden varmistamiseksi tarjoajalle esitettiin täsmennyspyyntö 7.11.2022. Vastauksen määräajaksi asetettiin 11.11.2022. Täsmennyspyyntö koski alihankkijaa ja tarjouspyynnössä esitettyä vaatimusta käsitellä, säilyttää ja siirtää hankintayksikön dataa EU/ETA-alueen ulkopuolelle, jossa alihankkija on sijoittuneena. Tarjoajan täsmennyksen perusteella tarjous voitiin todeta tarjouspyynnön mukaiseksi ja se hyväksyttiin tarjousten vertailuun.

Oy IBM Finland Ab:n ja Nordcloud Oy:n tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden varmistamiseksi tarjoajalle esitettiin täsmennyspyyntö 7.11.2022. Vastauksen määräajaksi asetettiin 11.11.2022. Nordcloud Oy toimii Oy IBM:n Ab:n alihankkijana, mutta jätti myös oman tarjouksen. Täsmennyspyyntö koski tarjoajien keskinäistä asemaa organisaatiossaan ja resurssien riittävyttä hankintayksikön tarpeisiin. Hankintayksikkö oli sallinut tarjoajille toimitetuissa täsmennyksissään alihankkijana toimivien organisaatioiden omat tarjoukset, joten täsmennyksen perusteella tarjoukset voitiin todeta tarjouspyynnön mukaisiksi ja ne hyväksyttiin tarjousten vertailuun.

Tarjoajien tarjouksissaan antamien tietojen perusteella yhtäkään tarjoajaa ei koske hankintalainsäädännössä tarkoitettu pakollinen poissulkemisperuste. Sopimusten tekemiselle on edellytyksenä, ettei pakollisia poissulkemisperusteita ole.

Tarjousten arviointi ja vertailu

Tarjousten vertailuperusteena käytettiin kokonaistaloudellista edullisuutta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytettiin halvinta hintaa.

Vertailussa käytetään hintaa vertailuperusteena, koska hankintayksikkö katsoo, että asiantuntijoiden osaamisen laatua koskien asetettu vähimmäistaso on riittävä palvelun laadun varmistamiseksi ja luotu malli edistää kokemukseltaan ja osaamiseltaan monen tasoisten asiantuntijoiden kiinnittämisen hankintayksikön tarpeisiin. Hintaan perustuva arviointi perustuu myös työelämän vaihtuvuuteen, jolloin tämänhetkisten asiantuntijoiden vertailu ei anna hankintayksikön näkemyksen mukaan todellista kuvaa tarjoajan tai sen resurssien kyvykkyyksistä hankintasopimuksen toteuttamisaikana. On katsottu, että vähimmäismäärä referenssejä riittää varmistamaan, että tarjoaja tuottaa riittävän laadukasta palvelua. Lisäksi on katsottu, että tavanomaisten referenssejä koskevien mittareiden arviointi laatupisteytyksen perusteena ei tuota lisäarvoa. Puitejärjestelyn tarkoituksena on ollut sopia hinnat tavanomaisille asiantuntijarooleille, joten on katsottu, että roolille asetettava vähimmäistaso on ollut riittävän korkea yhteisiä varoja käytettäessä.

Tarjousten vertailu- ja valintaperusteet on avattu tarkemmin tarjouspyynnössä.

Tarjouspyynnössä esitettyjen vertailuperusteiden mukaisesti tehdyssä voittavien tarjousten vertailussa tarjousten keskinäinen järjestys osa-aluekohtaisesti oli seuraava:

- Osa 1
1. Fujitsu Finland Oy
 2. Twoday Oy
 3. Digia Finland Oy

4. Unikie Oy
5. Oy IBM Finland Ab

Osa 2

1. Nordcloud Oy
2. Oy IBM Finland Ab
3. EY Advisory Oy

Osa 3

1. Nordcloud Oy
2. EY Advisory Oy
3. Fujitsu Finland Oy

Tarjousten vertailu on esitetty osa-aluekohtaisesti liitteenä 1–3 (julkinen päätöksenteon jälkeen).

Hankintapäätös tulee julkiseksi hallituksen päätöksenteon jälkeen.

Hallintosäännön 9 §:n kohdan 8 mukaan hallitus päättää hankinnoista.

Ehdotus

Hallitus päättää

a) valita liitteenä 1 olevan tarjousten kokonaistaloudellista edullisuutta koskevan vertailun perusteella osa-alueen 1 – Ohjelmistokehityksen asiantuntijat -toimittajiksi seuraavat tarjoajat tässä esitetyssä etusijajärjestyksessä: 1. Fujitsu Finland Oy 2. Twoday Oy 3. Digia Finland Oy 4. Unikie Oy 5. Oy IBM Finland Ab;

b) valita liitteenä 2 olevan tarjousten kokonaistaloudellista edullisuutta koskevan vertailun perusteella osa-alueen 2 Site Reliability Engineering -asiantuntijat -toimittajiksi seuraavat tarjoajat tässä esitetyssä etusijajärjestyksessä: 1. Nordcloud Oy 2. Oy IBM Finland Ab 3. EY Advisory Oy;

c) valita liitteenä 3 olevan tarjousten kokonaistaloudellista edullisuutta koskevan vertailun perusteella osa-alueen 3 Business Intelligence- ja Data Engineering asiantuntijat -toimittajiksi seuraavat tarjoajat tässä esitetyssä etusijajärjestyksessä: 1. Nordcloud Oy 2. EY Advisory Oy 3. Fujitsu Finland Oy; sekä

d) valtuuttaa toimitusjohtajan päättämään puitejärjestelyyn perustuvista hankinnoista ilman euromääräistä rajaa sekä allekirjoittamaan hankintaa koskevat sopimukset.

Hankintaa koskeva sopimus ei synny tällä päätöksellä. Hankinnasta laaditaan kirjallinen sopimus, joka voidaan erityisalojen hankintalain (1398/2016) 120 §:n mukaisesti tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Päätös tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

Liite 1 – vertailutaulukko Osa 1

Liite 2 – vertailutaulukko Osa 2
Liite 3 – vertailutaulukko Osa 3

Tapahtuma-alan yrityksille ja organisaatioille suunnatun lipputuotteen kehittäminen

297/00.04.02/2022 [Tapahtumaliput]

Hallitus 29.11.2022 § 122

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Mari Flink, p. 040 715 0440;
johtava yritysmyyntin asiantuntija Jemina Uusitalo, p. 044 055 7903

HSL tarjoaa tällä hetkellä tapahtuma-alan toimijoille HSL-sovelluksessa käytettäviä koodilippuja ja kertakäyttöisiä fyysisiä matkakortteja kerta- ja vuorokausilippuina. Tapahtuma-alan toimijoiden parissa kerätty asiakasymmärrys on osoittanut, että nykymuotoiset tuotteet eivät kaikilta osin vastaa tapahtuma-alan tarpeita hinnoittelun, lippujen hallinnoinnin ja jakelun osalta. Joissain tapauksissa nämä haasteet jopa toimivat esteinä lippujen käyttöönotolle.

Tapahtuma-alan toimijoilla on kiinnostusta ja selkeä tarve ratkaisulle, joissa lippujen hinnoittelu, tuotteistus ja jakelu kohtaisivat tapahtumien tarpeet. Uudella tapahtuma-alan toimijoille suunnatulla lipputyypillä (Tapahtumaliput) voidaan ratkaista nämä haasteet kustomoidusti tapahtumien tarpeisiin.

Tapahtumalippu toimisi koko HSL-alueella ja lipun voimassaoloaika voidaan kustomoida tapahtuman tarpeisiin. Jakeluformaatit olisivat QR-koodit tiedostopakettina ja joukkoliikenteen matkustusosoikeus sisällytettynä tapahtumalipun QR-koodiin.

HSL arvioi uudesta lipputuotteesta syntyvän lipputuloa 10-16 miljoonaa euroa ja kokonaan uutta myyntiä 3-8 miljoonaa euroa vuosina 2024-2028.

Tapahtumalipputuote edellyttää QR-koodin lukemiseen kykeneviä lukijoita liikennevälineissä sekä uusia ominaisuuksia lipunmyynnin taustajärjestelmältä, minkä vuoksi Tapahtumaliput voitaisiin tuoda tarjolle aikaisintaan vuonna 2024.

Hallintosäännön 9 §:n 6 kohdan mukaan hallitus päättää lippujärjestelmän periaatteista.

Ehdotus Hallitus päättää hyväksyä uuden, tapahtuma-alan yrityksille ja organisaatioille suunnatun lipputuotteen kehittämisen ja pilotoinnin ja lipun edelleen kehittämisen saatujen kokemusten perusteella.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liittyminen FIBS (Finnish Business & Society) jäseneksi

294/04.04.02.00/2022 [FIBS (Finnish Business & Society) jäseneksi liittyminen]

Hallitus 29.11.2022 § 123

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Päivi Alakuijala, p. 040 840 0251

Finnish Business & Society ry (FIBS) on Pohjoismaiden suurin yritysvastuuverkosto, kestävä liiketoiminnan vauhdittaja ja yritysten asiantuntijuuden kehittäjä. Verkostossa on mukana yli 400 jäsentä. FIBS tarjoaa monipuolisia palveluja organisaatioiden vastuullisuustyön kehittämiseksi sekä vastuullisuusosaamisen kehittämiseksi.

HSL:n henkilöstö pääsee jäsenyyden myötä käyttämään FIBS:n palveluja, kuten osallistumaan vastuullisuusteemaisiin koulutuksiin, tilaisuuksiin ja webinaareihin. Lisäksi henkilöstöllä on mahdollisuus verkostoitua muiden jäsenten kanssa.

FIBS:n perustason jäsenyyden kustannus on 3 400 euroa vuodessa.

Hallintosäännön 9 §:n 11 kohdan mukaan hallitus päättää kuntayhtymän jäsenyydestä yhdistyksissä, säätiöissä ja muissa yhteisöissä.

Ehdotus Hallitus päättää hyväksyä Finnish Business & Society ry (FIBS) -jäsenyyden.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Kuntalain mukaista otto-oikeutta varten toimitetut päätökset

Hallitus 29.11.2022 § 124

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Hallinnon asiantuntija Anu Lehto, p. 040 516 8596

Hallitukselle on toimitettu kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta varten toimitusjohtajan ja osastonjohtajien viranhaltijapäätökset ajalta 19.10.–21.11.2022.

Ehdotus Hallitus päättää olla ottamatta käsiteltäväkseen liitteessä mainittuja päätöksiä.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liite Päätösluettelo

Tiedoksi merkittävät asiat

Hallitus 29.11.2022 § 125

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Hallinnon asiantuntija Anu Lehto, p. 040 516 8596

HSL on antanut seuraavat lausunnot ja kannanotot:

- TM6 Talmankaaren asemakaavaluonnos
- Lausunto Helsingin Satama Oy:n Länsisataman laajentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta
- Keski-Viikin kaavarunko
- Lausunto Espoon Maininkipuiston (alue 410703) Espoonlahti, asemakaavan muutosehdotukseen
- Lausunto Suomi-rata Oy:n Lentoratahanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta
- HSL:n lausunto Konalan Ristipellontie 1 asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausunto Väyläviraston lausuntopyyntöön: RAUTATEIDEN VERKKOSELOSTUKSEN 2023 JA 2024 MUUTOKSET
- Lausunto The Train Factory Oy:n poikkeamisasiasta (Traverssikuja 3)
- Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma (TLS) vuosille 2023–2026
- Lausunto NG8 Nikkilän kartanon keskuksen asemakaavamuutoksesta

HSL:lle ovat saapuneet seuraavat asiakirjat:

- Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotus II

Ehdotus Hallitus päättää merkitä asiat tiedoksi.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet TM6 Talmankaaren asemakaavaluonnos (35/10.02.03/2022)
Lausunto Helsingin Satama Oy:n Länsisataman laajentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (271/00.04.02/2022)
Keski-Viikin kaavarunko (261/10.02.03/2022)
Lausunto Espoon Maininkipuiston (alue 410703)
Espoonlahti, asemakaavan muutosehdotukseen (265/10.02.03/2022)
Lausunto Suomi-rata Oy:n Lentoratahanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (264/00.04.02/2022)
HSL:n lausunto Konalan Ristipellontie 1 asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (259/10.02.03/2022)
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausunto Väyläviraston lausuntopyyntöön: RAUTATEIDEN VERKKOSELOSTUKSEN 2023 JA 2024 MUUTOKSET (275/08.00.00.03/2022)
Lausunto The Train Factory Oy:n poikkeamisasiasta (Traverssikuja 3) (263/10.02.03/2022)

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma (TLS) vuosille 2023–
2026 (200/08.00.00.03/2022)
Lausunto NG8 Nikkilän kartanon keskuksen asemakaavamuutoksesta
(854/10.02.03/2020)
Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotus II (405/10.02.02/2021)

Seuraava kokous

Hallitus 29.11.2022 § 126

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Hallinnon asiantuntija Anu Lehto, p. 040 516 8596

Ehdotus

Hallitus päättää kokoontua seuraavan kerran aiemmin päätetyn mukaisesti tiistaina 13.12.2022 klo 9.00. Kokous pidetään sähköisesti.

Seuraava iltakoulu on keskiviikkona 30.11.2022 klo 16.30 alkaen. Paikka ilmoitetaan kokouskutsussa.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

**Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 114, § 116, § 120, § 124,
§ 125, § 126**

Muutoksenhakukielto

Päätöksiin, jotka koskevat vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 115, § 122, § 123

Oikaisuvaatimusohje

Päätöksiin tyytymätön saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen HSL:n hallitukselle (kuntalaki 134 §). Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös HSL:n jäsenkunta sekä luonnollinen henkilö, yhteisö, laitos tai säätiö, joka kuntalain 3 §:n mukaisesti on jäsenenä jossakin HSL:n jäsenkunnista.

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon

- kolmen (3) päivän kuluttua viestin lähettamisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetyllä tavalla,
- seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettamisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä ilman saantitodistusta,
- saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksin,
- tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti.

Niiden, jotka eivät ole asianosaisia, katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu HSL:n internetsivuilla.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti (myös sähköinen muoto täyttää kirjallisen muodon vaatimuksen). Siitä on käytävä ilmi, mihin päätökseen se on kohdistettu, millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään oikaisuvaatimuksen, oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimus perusteineen sekä oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot

Oikaisuvaatimus on toimitettava HSL:lle:

Sähköpostiosoite: [hsl\(at\)hsl.fi](mailto:hsl(at)hsl.fi)
Postiosoite: HSL, PL 100, 00077 HSL
Käyntiosoite: Opastinsilta 6 A, Helsinki
Aukioloaika: ma–pe klo 8.00–16.00

Asiakirjojen on oltava perillä viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 117

Oikaisuohje

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä *hankintaoikaisu*). Päätöksestä ei voida valittaa markkinaoikeuteen (erityisalojen hankintalaki 26 §).

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankinta-oikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle:

Sähköpostiosoite: hsl(at)hsl.fi
Postiosoite: HSL, PL 100, 00077 HSL
Käyntiosoite: Opastinsilta 6 A, Helsinki
Aukioloaika: ma–pe klo 8.00–16.00

Asiakirjojen on oltava perillä viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

II Oikaisuvaatimusohje

Päätöksiin tyytymätön saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen HSL:n hallitukselle (kuntalaki 134 §). Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös HSL:n jäsenkunta sekä luonnollinen henkilö, yhteisö, laitos tai säätiö, joka kuntalain 3 §:n mukaisesti on jäsenenä jossakin HSL:n jäsenkunnista.

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon

- kolmen (3) päivän kuluttua viestin lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetyllä tavalla,
- seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä ilman saantitodistusta,
- saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksin,
- tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti.

Niiden, jotka eivät ole asianosaisia, katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu HSL:n internetsivuilla.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti (myös sähköinen muoto täyttää kirjallisen muodon vaatimuksen). Siitä on käytävä ilmi, mihin päätökseen se on kohdistettu, millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään

oikaisuvaatimuksen, oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimus perusteineen sekä oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot

Oikaisuvaatimus on toimitettava HSL:lle:

Sähköpostiosoite: [hsl\(at\)hsl.fi](mailto:hsl(at)hsl.fi)

Postiosoite: HSL, PL 100, 00077

HSL Käyntiosoite: Opastinsilta 6 A, Helsinki

Aukioloaika: ma–pe klo 8.00–16.00

Asiakirjojen on oltava perillä viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 118, § 121

Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016, jäljempänä erityisalojen hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Erityisalojen hankintalain 123 §:n mukaan hankintayksikön päätöksen poistamiseen ja muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun peruuttamiseen sekä asian uudelleen ratkaisemiseen sovelletaan, mitä hankintaoikaisusta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) 132–135 §:ssä säädetään. Erityisalojen hankintalain 128 §:n mukaan muutoksenhakuun erityisalojen hankintalaissa tarkoitetuista ratkaisuksista sekä lainvastaisen menettelyn johdosta määrättäviin seuraamuksiin sovelletaan, mitä hankintalain 16 luvussa (145–169 §) säädetään.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Päätöksiin voi hakea muutosta joko tekemällä hankintaoikaisuvaatimuksen tai valituksen markkinaoikeudelle tai molemmat.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla (hankintalaki 163 §).

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaanitodistukseen merkittynä aikana.

Ohje hankintaoikaisuvaatimuksen tekemisestä

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu asianosainen.

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle:

Sähköpostiosoite: hsl(at)hsl.fi
Postiosoite: HSL, PL 100, 00077 HSL
Käyntiosoite: Opastinsilta 6 A, Helsinki
Aukioloaika: ma–pe klo 8.00–16.00

Asiakirjojen on oltava perillä viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu asianosainen voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee (hankintalaki 146 § 2 mom.):

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta

muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden aukioloajan päättymistä.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen erityisalojen hankintalain 121 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti (myös sähköinen muoto täyttää kirjallisen muodon vaatimuksen). Valituskirjelmässä, joka on osoitettava markkinaoikeudelle, on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
3. valittajan nimi ja yhteystiedot
4. jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot
5. postiosoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää (hankintalaki 146 § 3 mom.).

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on omakätisesti allekirjoitettava valituskirjelämä. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
2. selvitys valituksen kohteena olevan päätöksen tiedoksisaantitavasta ja -päivästä
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

4. asiamiehen on liitettävä valtakirja lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 32 §:n mukaisesti.

Valitus on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeudelle:

Markkinaoikeus

Sähköposti: [markkinaoikeus\(at\)oikeus.fi](mailto:markkinaoikeus(at)oikeus.fi)

Käyntiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 43300,

Faksinumero: 029 56 43314,

Asiakaspalvelun aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusasiakirjojen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen asiakaspalvelun aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla markkinaoikeus perii muutoksenhakijalta oikeudenkäyntimaksua 2 050 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 100 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 140 euroa. Jos asia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiassa ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sillensä, on oikeudenkäyntimaksu kuitenkin 510 euroa.

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön edellä mainittuun osoitteeseen.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 119

Oikaisuvaatimusohje liikennepalvelulain nojalla tehtyyn päätökseen

Tähän päätökseen saa vaatia oikaisua liikennepalvelulain (laki liikenteen palveluista 320/2017) VI osan 1 luvun 5 §:n 1 momentin mukaisesti siten kuin hallintolaissa säädetään.

Päätökseen tyytymätön saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen HSL:n hallitukselle. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen (hallintolaki 49 b § 1 mom.). Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Viranomaisen saa lisäksi vaatia oikaisua, jos laissa niin säädetään tai jos muutoksenhakuoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon

- kolmen (3) päivän kuluttua viestin lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaisille tiedoksi sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetyllä tavalla,
- seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä ilman saantitodistusta,
- saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksin,
- tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti,
- seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu HSL:n internetsivuilla.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti (myös sähköinen muoto täyttää kirjallisen muodon vaatimuksen). Siitä on käytävä ilmi, mihin päätökseen se on kohdistettu, millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään oikaisuvaatimuksen, oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimus perusteineen sekä oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot

Oikaisuvaatimus on toimitettava HSL:lle:

Sähköpostiosoite: hsl(at)hsl.fi
Postiosoite: HSL, PL 100, 00077 HSL
Käyntiosoite: Opastinsilta 6 A, Helsinki
Aukioloaika: ma–pe klo 8.00–16.00

Asiakirjojen on oltava perillä viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.